

La productora Focus revoluciona el panorama teatral de Barcelona

Quilovats de teatre

Focus col·locarà sis produccions i dues coproduccions als escenaris de Barcelona la temporada vinent. Gestionarà, de manera directa o indirecta, quatre teatres. Malgrat totes les crisis, no és cap miracle. El seu director general, Daniel Martínez, ens ho explica.

Entre l'home de teatre i l'home de negocis, Daniel Martínez fa una síntesi i diu que és un home de números empeltat d'actor i de director frustrat. Amb aquesta definició en té prou per a fer funcionar, amb 52 persones més, Focus, la productora d'espectacles més important del país i de l'estat espanyol. El Focus d'ara, amb tots els seus quilovats de potència, no s'assembla gens al Focus del principi, quan la llum que despenia tot just era la d'una esvelta en plena nit. Igualment, del Daniel Martínez que va estudiar economia i es dedicava a fer teatre com a *hobby* al director general d'una productora també hi ha molta distància. Ben bé 22 anys. Tant ell com la majoria de gent que ara treballa a Focus van ser víctimes un bon dia del teatre independent que bullia amb força al país quan s'acostava el final de la dictadura. Feien teatre amateur en un grup que es deia Génesis Teatral. Daniel Martínez combinava les tasques d'actor i director i mentrestant es guanyava la vida treballant a l'empresa de màquines de cosir Alfa. Alguns dels muntatges del grup van ser *Les germanes de Buffalo Bill* i *Latidos* al Festival Internacional de Teatre de Sitges (1982). Però arrossegar un grup d'afectonats —de frustrats teatrals en diu ell— durant gairebé 14 anys, no era el màxim que esperaven. El grup comptava amb una certa infraestructura perquè tots els beneficis que havien generat, els havien tornats a posar a la companyia. A poc a poc, el volum de material que tenia Génesis Teatral va començar a ser llogat a altres grups. Aleshores Daniel Martínez, Jordi González i Àngel Torrecillas van veure amb bon ull empresarial que si ampliaven l'oferta de material per a llogar podien acabar vivint del teatre. No com a artistes, és clar, perquè no se'n sentien. Allò va ser l'embrió de Focus. Corria l'any 1984.

Avui, la productora afronta la temporada 92-93 amb més força que mai: sis produc-

“El que no pot fer una institució és fer teatre comercial perquè competeix d'una manera deslleial amb el

cions i dues co-produccions, acaben de signar amb els germans Riba la gestió i explotació del teatre Condal per 10 anys i a més, continuen treballant en la secció d'infraestructures, el que va ser i encara és el motor bàsic de l'empresa.

—*Per a la pròxima temporada 92-93 tothom, i el món de l'espectacle també, tem l'arribada dels primers efectes de la crisi econòmica. En canvi, Focus s'enfronta a la seva temporada més ambiciosa. ¿Com s'entén això?*

—No creiem que la crisi afecti massa Focus. Fins i tot creiem que podem contrarestar-la i crear treball. En el món de l'espectacle en general temen la crisi perquè és cert que hi ha dificultats. La direc-

ció d'espectacles ha anat fins ara massa lligada a la direcció artística. Per motius diversos, al nostre país no hi ha indústria teatral. Aquí, els mateixos directors dels espectacles s'han posat a fer d'empresaris i així és evident que no es pot funcionar. Primer, perquè un artista, enamorat de la seva obra, no decideix objectivament com fer-la més rendible. I, en segon lloc, perquè les administracions han tendit a tancar aquests problemes de rendibilitat deixant obres en cartellera quan se sabia que no hi anava ningú o retirant espectacles en el seu millor moment. L'administració ha ocupat i ocupa l'espai de l'empresa privada fins al punt que el mercat privat es distorç.

—*¿Com haurien d'actuar les institu-*

cions a l'hora de donar ajuts al teatre, doncs?

—L'administració hauria de seleccionar els seus ajuts. En el moment actual caldria invertir més en infraestructures i en teatre experimental, coses que l'empresa privada, per imperatius de rendibilitat, no pot afrontar. Un teatre que les administracions han d'ajudar clarament a fer possible és el clàssic. El que no pot fer una institució és fer teatre comercial perquè competeix d'una manera deslleial amb el sector privat: fixa preus polítics en lloc de preus reals i llavors el mercat se'n ressent. Hauríem de fer-nos complementaris. Jo parlo amb les

culte ¿peca d'esquema massa simple?

—Sí. No hi estic d'acord. La cultura i la rendibilitat no han d'anar necessàriament desaparellades. Shakespeare fa segles que continua essent rendible. *L'hostal de la glòria*, un clàssic, ha resultat ser un èxit comercial total. No té res a veure.

—¿La línia de Focus quins imperatius segueix, però?

—Nosaltres mirem de seguir les tendències del públic, un públic que d'entrada valora molt positivament que no li donin garsa per perdiu i que el que li ofereixin sigui un producte de qualitat. Pel que fa a la línia artística és evident que Focus s'a-

sempre és una decisió de tipus econòmic?

—Per a una empresa com nosaltres que, a més de dedicar-se al mercat català, treballa per a tot l'estat espanyol, és evident que hi ha diferència entre un mercat de 6 milions a un de 40. Però nosaltres som catalans i treballem per al teatre d'aquí. Les produccions que fins ara hem estrenat aquí s'han traduït i s'han portat a fora en castellà. El cas de *Trio en Mi bemoll* és invers: recuperem una producció del Centro Dramático Nacional, en fem una versió catalana i la portem aquí. És cert que a Barcelona hem estrenat obres en castellà. El cas de les obres de Paco Moran, és clar: es tracta d'un actor castellà que sempre ha treballat en aquesta llengua. Pel que fa a *Historias de la puta mili*, la decisió de fer-la en castellà va venir de motius potser més subjectius, perquè ens costava d'imaginar una dramatització situada en una caserna i que fos en català.

—Vosaltres que treballeu bàsicament en teatres de Barcelona i Madrid, ¿quines diferències hi ha entre uns escenaris i altres des del punt de vista teatral?

—La diferència bàsica està en la creació. Aquí estan molt per sobre de Madrid tant pel que fa a creativitat com a producció. Madrid ha quedat antiquat en moltes coses. A més, el més habitual és que l'espectacle català que arriba a Madrid tingui gairebé l'èxit assegurat només pel fet de ser català i això és perquè el teatre d'aquí té molt de prestigi a Madrid. Un prestigi que el teatre madrileny no té. Aquí, l'únic teatre que ens arriba de Madrid són els clàssics castellans. Pràcticament no hi ha res més.

—Has dit en alguna banda que per a fer rendible el Condal no us estareu de posar cartells publicitaris a les butaques encara que això faci caure els anells a més d'un intel·lectual...

—Tant de bo que puguem posar anuncis a tot arreu, si això ha de convertir el Condal en rendible. Tenim en marxa una campanya de captació de recursos per a empreses privades perquè inverteixin en cultura, en teatre. Esponsorització privada. Si això funciona, molta més gent anirà al teatre. Quan vam estrenar *Estan tocant la nostra cançó*, ens van criticar perquè Coca-Cola esponsoritzava l'espectacle i perquè a l'escenari apareixia una llauna de la beguda. La llauna no era l'escenari perquè l'empresa ens pagués, però si per tenir-la a la vista haguéssim obtingut més diners, jo no hauria dubtat a posar-hi un cartell.

Xènia Bussé

sector privat: fixa preus polítics en lloc de preus reals i el mercat se'n ressent'.

CARME PUÉRTOLAS

institucions periòdicament, quan es tracta de demanar ajuts, igual com fan els pàgines, per exemple. Negoció en els termes de les necessitats del teatre d'empresa privada. Quan una administració es reuneix amb els productors de blat, per exemple, la solució dels problemes no és mai que el ministre del ram es posi a plantar blat. Amb el teatre passa igual. Ens hem trobat que les institucions, en lloc d'ajudar els productors de teatre, s'han posat a fer teatre ells mateixos, a fer d'artistes. El problema més greu és que no hi hagi més empreses com Focus. El sector d'espectacles privat tindria una altra força.

—Dir que les productores fan teatre comercial i que les institucions fan teatre

punta en certa manera a la línia que va iniciar Dagoll Dagom en crear un cert tipus de teatre musical. D'aquí surten *Estan tocant la nostra cançó* i *Memory*, per exemple. La línia actual, tot i que continua insistint en el gènere musical (assagem la *Lluna de València* que s'estrenarà al Condal) reforça i potencia, a més, la figura, l'estrella. Això és el que fem amb l'Àngels Gonyalons i en les pròximes produccions, per a les quals comptem amb noms com Sílvia Munt, Juanjo Puigcorbé, Carles Canut... Per altra banda, Focus també té la línia Paco Morán-Goya i també obres com *Historias de la puta mili*, de la qual estem a punt de fer la tercera part.

—¿Produir teatre en català o en castellà